

A SZPELEOLÓGUS KÖNYVESPOLCA

AGGTELEKI-KARSTVIDÉK

Az 1961-ben kiadott Aggtelek és környéke útikalauz boltjainkban már hosszú ideje nem kapható. Az új kalauz kiadása szükségessé vált a környék turistaútjainak megváltoztatása miatt is. Az országos kék turistaút nyomvonalának áthelyezése következtében ugyanis jóformán minden csatlakozó útvonal jelzésszíne és nyomvonala megváltozott.

Az első kalauz megjelenése óta az aggteleki Baradla-barlangnak új bejárata épült a Vörös-tó mellett. Ennek következtében megváltozott a barlangtúrák egy részének kiindulási helye és útvonala. Az elmúlt években új és mindent kielégítő emeletes turistaszálló épült Aggteleken, és új barlangokat fedeztek fel a környéken. Az új kalauz pontos és megbízható tájékoztatást nyújt a turistáknak és kirándulóknak.

Medicina

A KARBONÁTOS KÖZETEK KÉPZŐDÉSE, VIZSGÁLATA ÉS GAZDASÁGI JELENTŐSÉGE

A Magyarhoni Földtani Társulat Ifjúsági Bizottsága 1974. április 8. és 12. között Veszprémben önálló előadásokból álló tanfolyamot szervezett és tartott a karbonátos kőzetek képződése, vizsgálata és gazdasági jelentősége témakörben. A rotaprint eljárással, mindössze 150 példányban megjelent kötetben 20 cikk szerepel, szinte kizárólag fiatal kutatóktól. Ezek felölelik a karbonátos üledék-képződést, típusait, földtani, vegyi és műszeres geomkémiai vizsgálati módszereit, valamint gyakorlati hasznosítási kérdéseit, köztük Müller Pál tollából a karsztvizekről. A magyar földtanban eddig egyedülálló, kiválóan szerkesztett, kézikönyv formátumú munka a karbonátos kőzetekkel kapcsolatos legfontosabb modern eredményeket tartalmazza. Így minden karszt- és barlangkutató számára a legfontosabb ilyen irányú magyar nyelvű munka.

K.L.

KRISTÓ ANDRÁS: A HOMORÓDALMÁSI VARGYAS-SZURDOK GEOMORFOLÓGIAI PROBLÉMÁI

A fenti címmel szakavatott tudományos közlemény látott napvilágot „A székelykeresztúri múzeum emlékkönyve — 1971”-ben. (Megjelent 1974-ben, p. 5—16, Csíkszereda, Hargita megye, Románia.) A tanulmány szerzője Kristó András balánbányai geológus-tanár, e karsztvidék kiváló ismerője. A földrajzi helyzet és a földtani jellegzetességek bemutatása után részletesen felvázolja az ismert barlangvidék kutatástörténetét. Sok évi terepmunka eredményeként tisztázódnak végre a terület morfogenetikai problémái. Karrosodott sziklalejtők, sziklatarajok és sziklapiramisok, törmelék- és suvadásos lejtők, fedett és csupasz karsztfennsík, töbrök és barlangok egész során keresztül ismerkedhetünk meg e vidék változatos karsztjelenségeivel. A több nyáron át végzett geomorfológiai térképezés kapcsán Kristó elkészítette a vidék tömbszelvényét és geomorfológiai térképét is. A tanulmányt irodalomjegyzék, román és francia nyelvű kivonat zárja.

— *Kisgyörgy* —

LENGYEL KIADVÁNYOK

1972. június 9—11 között a Szentkereszt-hegységben rendezte meg X. ünnepi barlangkutató szimpóziumát a kielcei Tudományos Társaság és a Lengyel Természetvédelmi Társaság Barlangkutató Szekciója, a Jaskina-Raj (Paradicsom-barlang) rezervátum problémáinak, kutatási eredményeinek megvitatására.

1974-ben Z. Rubinowski szerkesztésében a Geológiai Kiadó Badania-i udostepnieie jaskin Raj (A Raj-barlang kutatása és népszerűsítése) címmel megjelentette a konferencia anyagát, kiegészítve néhány e témakörhöz kapcsolódó tudományos dolgozattal.

Sz. K.

A VÉRTES-HEGYSÉG BARLANGJAI

A Fejér megyei Természetvédelmi Bizottság kiadásában, Kocsis Antal tollából jelent meg az I. ív terjedelmű kis füzet. A hegységképződés, üregképződés rövid ismertetése után 32 barlangot, ill. üregt ír le. A rövid leírások tartalmazzák a barlang helyét, a köztani viszonyait, méreteit, esetleges képződményeit, kitöltését, élővilágára vonatkozó megfigyeléseket.

A szép kiállítású füzetet néhány térkép és a barlangok helyét feltüntető térkép egészíti ki.

HT

CONTENTS

PAPERS

<i>Dr. András Juhász</i> : Possibilities for protecting water quality in the karstic springs of the Bükk Mountains	1
<i>Dr. Tivadar Böcker</i> : Relationship between underground dripping and infiltration into caves in the Eastern Bükk Mountains	5
<i>Tibor Sasvári (Czechoslovakia)</i> : A new cave system on the Tisovec Karst (Middle-Slovakia)	9
<i>Dr. László Kordos</i> : Vertebrate remnants from the Tücsök-lyuk at Jósvalfő	13
<i>István Plózer</i> : Contribution to the exploration of Tavas Cave at Tapolca	15
<i>Géza Nagy</i> : Exploration of the siphon of Kőlyuk at Mánfa	19
<i>Ágnes Horányi</i> : Karstic phenomena of Szabadhegyi Plateau (Keszthely Mountains)	23
<i>Dr. György Dénes</i> : Etymological background of the name of Mt. Peshkő and the caves of the Peshkő at Tarnalelesz	25
<i>Dr. László Kordos</i> : Etymology of the word „cseppkő” and variations of its meaning	29
Corrigendum to that part of the history of aquaspeleological research concerning the Mecsek Mountains (László Rónaki)	22

REVIEW

<i>J. Riegl—A. Spiegler</i> : A new instrument for measuring distances in caves (<i>Description</i>)	33
<i>News from Abroad, Press-Review</i> The biggest caves of the Earth (<i>Dr. Gy. Dénes</i>)	36
Success in speleological research in Romania (<i>D. B.</i>)	37
<i>Results of Karst and Speleological Research in Hungary</i>	39
Hungarian Speleological Institute founded (<i>T. Hazslinszky</i>)	39
Tourism to the Hungarian caves in 1974 (<i>D. Balázs</i>)	40
<i>Our Society's Life</i> 150th anniversary of the discovery of the Baradla of Aggtelek (<i>T. Hazslinszky</i>)	41
News of the Hungarian cave-rescue service (<i>Dr. Gy. Dénes</i>)	44
Decorations awarded by the Hungarian Speleological Society (<i>K. Székely</i>)	45
To the memory of honorary member, Dr. Antal Réthly (<i>Dr. S. Láng</i>)	46
Recensions	47

СОДЕРЖАНИЕ

ДОКЛАДЫ

<i>Д-р Андраш Юхас</i> : Возможность сохранения количества воды источников гор Бюкк	1
<i>Д-р Тивадар Бёккер</i> : Связь между капёжом воды в пещерах и инфильтрацией в восточной части гор Бюкк	5
<i>Инж. Тибор Шашвари (ЧССР)</i> : Новая система пещер в пределах Тишовецкого карста (Центральная Словакия)	9
<i>Д-р Ласло Кордош</i> : Остатки позвоночных карстовой воронке Тючёк-юк у с. Йошвафё	13
<i>Иштван Плозер</i> : Новые данные к исследованию пещеры Таваш в г. Тапольца	15
<i>Геза Надь</i> : Исследование сифона пещеры Кёюк у с. Манфа	19
<i>Агнеш Хорани</i> : Карстовые явления Сабадхедьского плато (горы Кестхей)	23
<i>Д-р Дьёрдь Денеи</i> : К этимологии географического названия Пешкё (Peshkő) и вопросу пещер горы Пешкё у с. Тарналелес	25
<i>Д-р Ласло Кордош</i> : К этимологии слова „cseppkő” и вопросу изменений его названия	29
Поправка и дополнение к части истории водолазноспелеологических исследований, касающейся гор Мечек (<i>Ласло Ронаки</i>)	22

ОБЗОР

<i>Й. Ригл—А. Шпиглер</i> : Новый прибор для измерения расстояний в перешных условиях (<i>Аннотация</i>)	33
<i>Иностранные известия, обзор журналов</i> Крупнейшие пещеры земного шара (<i>д-р Дь. Денеи</i>)	36
Успехи в исследовании пещер в Румынии (<i>Б. Д.</i>)	37
<i>События в отечественных карстовых и пещерных исследованиях</i> Венгерский Институт Спелеологии учрежден (<i>Т. Хажлински</i>)	39
Туризм в венгерских пещерах в 1974 г. (<i>Д. Балаж</i>)	40
<i>Общественная жизнь</i> К 150-летию открытия пещеры Барадла в с. Аггтелек (<i>Т. Хажлински</i>)	41
Новости пещерной скорой помощи в Венгрии (<i>д-р Дь. Денеи</i>)	44
Отличники Венгерского Общества по исследованию карстовых явлений и пещер (<i>К. Секей</i>)	45
К памяти д-ра Антала Ретли — почетного члена Общества (<i>д-р Ш. Ланг</i>)	46
Рецензии	47

Fénykép a hátsó borítón: Borsókövek a Ferenc-hegyi-barlangban. Gazdag László fényképe a Társulat 1975. évi fotópályázatán III. díjat nyert.